

Avizat,
Coordonator Științific,
Prof. Univ. Dr. Valeriu STOICA

Rezumatul tezei de doctorat cu titlul „*Răspunderea Civilă contractuală în domeniul protecției datelor cu caracter personal în contextul noului Regulament General (UE) privind protecția datelor nr. 2016/679*”

Cuvinte cheie: dreptul privind protecția datelor cu caracter personal, persoană vizată, operatorul de date, persoană împuternicită, principiul responsabilității, măsuri tehnice și organizatorice, clauze contractuale standard, reguli corporatiste obligatorii, nivel de protecție adecvat, răspundere civilă delictuală, răspundere civilă contractuală, dreptul la despăgubire, prejudiciul, RGPD, art. 7, art. 8 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 1, art. 5, art. 26, art. 28, art. 46, art. 47, art. 82 din Regulamentul General (UE) privind protecția datelor nr. 2016/679, art. 1349, art. 1350 din Codul Civil, Autoritatea Națională de Supraveghere, Comitetul European privind protecția datelor.

Dreptul privind protecția datelor cu caracter personal a fost recunoscut încă din anul 2000 prin articolul 8 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene¹ ca fiind un drept distinct de dreptul privind respectarea vieții private și de familie (articolul 7)², Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) denumit în teză și „Regulamentul General (UE) privind protecția datelor nr. 2016/679” sau „RGPD” consacrând, de asemenea, caracterul său de „drept fundamental” în

---

¹ Articolul 8 din Cartă: “Protecția datelor cu caracter personal. (1) Orice persoană are dreptul la protecția datelor cu caracter personal care o privesc. (2) Asemenea date trebuie tratate în mod corect, în scopurile precizate și pe baza consimțământului persoanei interesate sau în temeiul unui alt motiv legitim prevăzut de lege. Orice persoană are dreptul de acces la datele colectate care o privesc, precum și dreptul de a obține rectificarea acestora. (3) Respectarea acestor norme se supune controlului unei autorități independente”.

² Articolul 7 din Cartă: “Respectarea vieții private și de familie. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a secretului comunicațiilor.”

articolul 1 alineat (2). Astfel, potrivit articolului 1 alineat (2) din RGPD, obiectivul regulamentului este de a asigura „protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice și în special a dreptului acestora la protecția datelor cu caracter personal”. Dreptul privind protecția datelor cu caracter personal este un drept fundamental, fără a fi un drept absolut, în recitalul 4 al regulamentului prevăzându-se că „acesta trebuie luat în considerare în raport cu funcția pe care o îndeplinește în societate și echilibrat cu alte drepturi fundamentale, în conformitate cu principiul proporționalității”.

În acest sens, Regulamentul General privind protecția datelor, rezultatul unei reforme legislative ce a durat circa 4 ani, fiind inițată în 2012³ și finalizată la data de 27 aprilie 2016, odată cu adoptarea sa, preia și dezvoltă (din Directivei 95/46/CE⁴ pe care o și abrogă) principiile de legitimitate a operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal (articolul 5 alineat (1)), precum și principiul responsabilități (articolul 5 alineat (2) coroborat cu articolul 24), întărind sarcina operatorilor de date de a se asigura că au implementat toate măsurile tehnice și organizatorice prin care se protejează datele cu caracter personal atât din punct de vedere al modului de colectare și utilizare *lato sensu* a acestora și al respectării drepturilor persoanei vizate (articolele 13-22, articolul 34) cât și din punct de vedere al securității lor (articolul 25 și articolul 32). De asemenea, RGPD, la fel ca și Directiva 95/46/CE, impune operatorilor de date obligația de a se asigura că același nivel de protecție adecvată a datelor cu caracter personal este asigurat și de persoanele împuternicite de care operatorul de date se folosește în cadrul operațiunilor de prelucrare pe care le realizează prin acestea, încă din faza de selecție a acestora, impunându-se, după cum s-a subliniat în teză, stabilirea unor criterii de eligibilitate, parte a procesului de achiziție de servicii organizate de operatorii de date.

Deși anterior Regulamentului General privind protecția datelor, persoanele vizate se bucurau de reglementarea regimului juridic protectiv al datelor sale prin Directiva 95/46/CE (transpusă în România prin Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date⁵), acesta s-a dovedit cu timpul a fi nesatisfăcător din perspectiva progresului tehnologic, volumului de date, îndeosebi în mediul online, care circulă între statele membre Uniunii/Spațiului Economic European, dar și în

---

³ A se vedea Avizul nr. 8/2012 al Grupului de Lucru privind Protecția Datelor Articolul 29, pentru reforma în materia protecției datelor cu caracter personal, disponibil la https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp199_en.pdf, ultima dată accesată la data de 15.07.2020.

⁴ Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 281/31 din 23.11.1995.

⁵ Legea nr. 677/2001 a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 790 din 12.12.2001.

afara lor, respectiv a imposibilității persoanei vizate de a cunoaște împrejurările în care datele sale cu caracter personal sunt prelucrate și a ușurinței cu care se poate pierde controlul asupra datelor, acesta fiind unul dintre riscurile subliniate și în considerentul 75 al regulamentului⁶ precum și unul dintre considerentele reținute de anumite instanțe naționale (de exemplu Olanda⁷ și Marea Britanie⁸) pentru justificarea prejudiciului suferit de victimele unor prelucrări ilegite.

În acest context, se impunea alăturarea unui regim juridic al răspunderii juridice a celor doi actori principali – operatorul de date și persoana sa împuternicită clar definit, răspunderea contravențională (articolele 83-84) fiind firesc reglementată distinct de răspunderea civilă delictuală a operatorului sau a persoanei împuternicite față de persoana vizată pentru prejudiciul suferit de aceasta ca urmare a unei fapte ilicite constând în încălcarea cu vinovație a obligațiilor legale prevăzute de regulament în sarcina acestora (articolul 82).

Noțiunea de „responsabilitate” a fost întărită prin stabilirea unei sancțiuni contravenționale de un nivel ridicat, respectiv „de până la 20.000.000 EUR sau, în cazul unei întreprinderi, de până la 4 % din cifra de afaceri mondială totală anuală corespunzătoare exercițiului financiar anterior, luându-se în calcul cea mai mare valoare” (articolul 83), așa cum remarca și Giovanni Buttarelli, reprezentantul Autorității Europene pentru Protecția Datelor în cadrul conferinței internaționale organizată în 2016 la Strasbourg, după adoptarea RGPD⁹. La posibilitatea legală de atragere a răspunderii contravenționale a operatorului sau persoanei împuternicite (urmare chiar a unei plângeri depuse de persoana vizată la autoritatea de supraveghere competentă în temeiul articolului 77 din Regulament) se adaugă posibilitatea persoanei vizate prejudiciate de a se îndrepta cu cererea sa de despăgubire împotriva atât a operatorului cât și a persoanei împuternicite, articolul 82 alineat (4) stabilind o răspundere civilă delictuală solidară a acestora.

Pe de altă parte, pentru a întări responsabilitatea celor două subiecte de drept principale, operator și persoana împuternicită, Regulamentul General privind protecția datelor dedică două

---

⁶ Considerentul 75: “Riscul pentru drepturile și libertățile persoanelor fizice, prezentând grade diferite de probabilitate de materializare și de gravitate, poate fi rezultatul unei prelucrări a datelor cu caracter personal care ar putea genera prejudicii de natură fizică, materială sau morală, în special în cazurile în care: prelucrarea poate conduce la discriminare, furt sau fraudă a identității, pierdere financiară, compromiterea reputației, pierderea confidențialității datelor cu caracter personal protejate prin secret profesional, inversarea neautorizată a pseudonimizării sau la orice alt dezavantaj semnificativ de natură economică sau socială; persoanele vizate ar putea fi private de drepturile și libertățile lor sau împiedicate să-și exercite controlul asupra datelor lor cu caracter personal (...)”.

⁷ Cauza nr. 7560515 CV EXPL 19-4611, Rechtbank Amsterdam, disponibilă la

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2019:6490>, accesată la data de 15.06.2020.

⁸ Cauza nr. HQ17M01913, Lloyd v Google England and Wales Court of Appeal, decizia publicată în extras, fiind disponibilă la <https://www.bailii.org/ew/cases/EWCA/Civ/2019/1599.html>, accesată la data de 04.03.2020.

⁹ Council of Europe International Conference, Strasbourg, 17 June 2016, Convention 108 from a European reality to a global treaty, disponibil la https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/16-06-17_speech_strasbourg_coe_en.pdf, ultima data accesată la data de 15.07.2020.

articole prin care stabilește obligația operatorilor sau, după caz, a operatorului și a persoanei împuternicite de a semna clauze contractuale privind protecția datelor. Astfel, în situația operatorilor care prelucrează datele în asociere („operatori asociați”) se impune, în principal, în sarcina acestora de a încheia un act juridic obligatoriu pe baza căruia să se stipuleze rolurile și obligațiile contractuale ale fiecăruia pentru a se asigura realizarea acelor prestații ce conduc la respectarea drepturilor privind protecția datelor ale persoanei vizate, cu referire în mod expres la dreptul acesteia de a fi informată în conformitate cu articolul 13 sau, după caz, articolul 14 din regulament, înainte de colectarea datelor cu caracter personal ori (în situația obținerii datelor din altă sursă decât de la persoana vizată) la prima comunicare cu aceasta, dar nu mai târziu de o lună de zile (articolul 26). În cazul raportului juridic constituit între operator și persoana împuternicită, aceștia au obligația de a încheia clauze contractuale potrivit articolului 28 din regulament, delimitându-se foarte concret obligațiile pe care aceștia le au în vederea asigurării legitimității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal realizate prin persoana împuternicită care este ținută strict de instrucțiunile primite de la operator, precum și de a se asigura securitatea datelor prin stipularea în concret a acelor măsuri de natură organizatorică, dar și tehnică, de testare a acestora, prin realizarea unor misiuni de auditare și inspecție, părțile având obligația legală de cooperare și de sprijin, persoana împuternicită urmând a contribui în funcție de circumstanțele de prelucrare a datelor cu caracter personal la rezolvarea cererilor persoanei vizate, la tratarea incidentelor de securitate a datelor sau la realizarea unor evaluări de impact asupra protecției datelor cu caracter personal.

Deși Regulamentul General (UE) privind protecția datelor nr. 2016/679 nu tratează răspunderea civilă contractuală ce poate interveni între operator și persoana împuternicită, aceasta fiind apreciată în opinia Comisiei Europene, încă din perioada anterioară regulamentului, ca fiind un instrument juridic care nu aduce un plus de valoare regimului juridic dedicat protecției dreptului privind datele cu caracter personal, opinie ce nu a fost îmbrățișată în cadrul tezei, dat fiind obiectivul de prevenție al unui program de conformitate în care integrăm răspunderea civilă contractuală declanșată de prejudiciul produs prin fapta culpabilă a debitorului obligației neexecutate *lato sensu* (obligație care în materia analizată are ca obiect, de principiu, tocmai acele prestații ce contribuie la garantarea unui nivel adecvat pentru protecția și securitatea datelor cu caracter personal), operatorii de date sau, după caz, operatorul de date și persoana împuternicită pot stabili clauze contractuale prin care să stipuleze răspunderea civilă contractuală ce poate interveni în cazul nerespectării obligațiilor contractuale privind protecția datelor. O asemenea abordare este tratată în mod optional și prin clauzele contractuale standard adoptate de Comisia

Europeană în 2001, 2004 și 2010, tratate pe larg în cadrul tezei de doctorat. De asemenea, răspunderea civilă contractuală poate fi declanșată în temeiul legii aplicabile contractului, în cazul analizei noastre, în temeiul articolului 1350 din Codul Civil.

Plecând de la principiul responsabilității dezvoltat în cadrul Regulamentului General privind protecția datelor, precum și de la faptul că, în domeniul protecției datelor cu caracter personal, răspunderea civilă contractuală nu a fost uzitată ca și remediu contractual între actorii principali din această materie, ținând însă seama de coordonatele marcate deja în practica instanțelor naționale și europene, în ceea ce privește îndeosebi răspunderea civilă delictuală, cu privire la conținutul noțiunii de date cu caracter personal, calificarea subiectelor de drept, caracterele prejudiciului, cuantificarea prejudiciului, aspectele ce țin de transferul internațional de date, scopul tezei este de a analiza condițiile răspunderii civile contractuale în lumina noilor reglementări aduse prin RGPD, dată fiind implicarea, de regulă, a unui număr multiplu de operatori sau/și persoane împuternicite în lanțul operațiunilor de prelucrare a datelor, nu de puține ori fiind în discuție contracte complexe, cum sunt cele de co-finanțare sau contractele de prestare a serviciilor de *cloud computing*¹⁰ ori de achiziționare și mentenanță a tehnologiilor care utilizează inteligența artificială, algoritmi de tip *machine learning*¹¹. Totodată, s-au analizat în cadrul tezei și aspectele ce țin de delimitarea răspunderii civile delictuale față de cea contractuală, în demersul de stabilire a posibilității persoanei vizate de a opta între răspunderea civilă contractuală și cea delictuală îndeosebi în cazul transferurilor de date internaționale, aceasta având drepturile prevăzute în beneficiul său prin clauzele stabilite între exportatorul de date (operator) cu sediul pe teritoriul statului membru al Uniunii Europene și importatorul de date (operator sau, după caz, persoana împuternicită) cu sediul pe teritoriul unui stat terț, respectiv având calitatea de organizație internațională.

---

¹⁰ Național Institute of Standards and Technology (NIST), Publicația specială nr. 800-145, Recommendations of the Cloud computing: serviciile de *cloud computing* constau într-un model ce permite accesul la rețeaua informatică, un acces omniprezent, la cerere, rezonabil, la o gamă de resurse de calcul configurabile partajabile (cum ar fi, rețele informatice, servere, capacitate de stocare, aplicații informatice și servicii), aceste resurse putând fi furnizate în mod facil, livrate cu un efort de gestionare minim, implicând o interacțiune minimă cu prestatorul de servicii (în traducerea autorului). Publicația este disponibilă la <https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/Legacy/SP/nistspecialpublication800-145.pdf>, ultima dată accesată pe data de 05.08.2020.

¹¹ Național Institute of Standards and Technology (NIST), definește *machine learning*, aplicație a inteligenței artificiale (IA), ca fiind un proces de învățarea automată, sistemele informatice având capacitatea astfel de a învăța într-un mod automat și de a îmbunătăți performanța realizată pe baza experienței astfel acumulate fără să fie programate în mod explicit. Această învățarea automată se bazează central pe dezvoltarea de programe de calculator ce pot să acceseze datele pe care le pot astfel folosi pentru a învăța în mod independent, singure (în traducerea autorului). Definiția este disponibilă pe site-ul NIST la <https://www.google.com/search?q=machine+learning+definition+nist&oq=NIST+machine+learning+de&aqs=chrome.2.69i59j69i57j0.7035j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8>, ultima dată accesată la data de 05.08.2020.

În cadrul tezei s-a folosit metoda de interpretare comparativă a legislației statelor membre Uniunii Europene, fiind subliniate, după caz, diferențele aduse prin noul Regulament General privind protecția datelor, reglementările existente cu privire la măsurile tehnice și organizatorice pe care operatorii și persoanele împuternicite sunt îndrituiți a le implementa, evaluarea riscurilor privind operațiunile de prelucrare a datelor, existența demersurilor pentru stabilirea unor clauze contractuale standard, precum și aspectele referitoare la condițiile răspunderii civile, îndeosebi cu privire la caracterele prejudiciului, precum și la cuantificarea acestuia în cazul cererilor de despăgubire ale persoanelor vizate. De asemenea, în cadrul tezei au fost analizate și diferențele dintre reglementarea anterioară a regimului juridic al dreptului la protecția datelor cu caracter personal din Legea nr. 677/2001 și cea adusă prin noul regulament precum și prin legea națională de implementare și punere în aplicare a RGPD¹², fiind relevante din perspectiva răspunderii civile drepturile persoanei vizate, calificarea subiectelor de drept (de ex. clarificarea raportului juridic existent între operatorii asociați), dreptul la despăgubire al persoanei vizate, precum și conținutul contractelor ce pot fi încheiate în materia protecției datelor cu caracter personal. Cercetarea științifică s-a bazat pe interpretarea logică și sistematică a reglementărilor legale existente în acest domeniu, ținând, totodată, seama de recomandările și avizele Grupului de Lucru Articolul 29 privind Protecția Datelor și a Comitetului European privind protecția datelor¹³.

Astfel, în urmărirea și atingerea scopului de cercetare a tezei de doctorat, dată fiind necesitatea de analiză și expunere a regimului juridic al protecției datelor cu caracter personal cu impact asupra răspunderii civile contractuale în domeniul acesta, precum și coordonatele și conținutul principiului responsabilității, menit să asigure protecția și securitatea datelor personale pe întregul flux operațional al operațiunilor de prelucrare a datelor subsecvente realizate de operator direct, dar și prin persoanele sale împuternicite, teza a fost împărțită în trei părți, finalizându-se cu o secțiune în care au fost prezentate concluziile cercetării și propunerile de *lege ferenda*.

---

¹² Legea nr. 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului General (UE) nr. 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (Legea nr.190/2018), publicată în Monitorul Oficial al României nr. nr. 651 din data de 26.07.2018.

¹³ Grupul de Lucru Articolul 29 privind Protecția Datelor a fost constituit în baza articolului 29 al Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, având principala sarcină de a contribui la aplicarea unitară a directivei („Directivei 95/46/CE”). Grupul de Lucru Articolul 29 privind Protecția Datelor și-a încetat activitatea la data de 25.05.2018, dată de la care a fost înființat în temeiul noului regulament Comitetul European privind protecția datelor (articolul 68). Avizele și recomandările acestora au caracter consultativ.

În prima parte a tezei de doctorat denumită *Principii de legitimitate în lumina Regulamentului General (UE) nr. 2016/679* au fost analizate categoriile de date personale, natura și conținutul dreptului la protecția datelor cu caracter personal, subiectele de drept, precum și temeiurile juridice în baza cărora se pot prelucra datele personale, cu respectarea condițiilor de legitimitate în care se pot colecta și utiliza *lato sensu* informații ce conțin date cu caracter personal. În cadrul acestei părți a lucrării ce conține un număr de șapte capitole au fost identificate, astfel, datele cu caracter personal fiind realizată o clasificare a acestora plecând de la criteriul temeiului juridic în baza căruia fiecare dintre categoriile principale de date se prelucrează de operator, dezvoltând subcategoriile ale acestora în funcție de normele speciale aplicabile lor. De asemenea, au fost analizate drepturile persoanei vizate precum și obligațiile corelative ale operatorilor de date, respectiv prestațiile ce fac obiectul obligațiilor contractuale stabilite între operator și persoana împuternicită, luându-se în considerare, în contextul naturii juridice de drept fundamental al dreptului la protecția datelor, restrângerile legitime ce pot fi aduse acestuia, dar și acele atingeri și limitări ce pot depăși testul echilibrului statuat de articolul 6 alineat (1) litera (f) din RGPD, respectiv al proporționalității în cazul temeiurilor juridice reglementate de articolul 6 alineatele (c) și (e) coroborat cu articolul 6 alineat (3) ultima teză din Regulamentul General privind protecția datelor, în lumina principiului proporționalității statuat de articolul 52 alineat (1) din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene¹⁴. Totodată, în această parte a lucrării a fost dedicat un capitol subiectelor de drept din materia datelor cu caracter personal având în vedere, nu de puține ori, dificultatea practică de calificare a acestora în funcție de controlul și posibilitatea de determinare de către acești actori asupra scopului operațiunilor de prelucrare a datelor, dar și a autonomiei intervenite cu privire la selectarea mijloacelor de prelucrare a datelor ce conțin informații personale, ce influențează în mod direct tipul de act juridic obligatoriu/contract ce urmează a fi încheiat între aceștia (act juridic ce conține clauzele contractuale stabilite de articolul 26 din RGPD pentru relația contractuală de tipul operatori asociați sau de articolul 28 din RGPD pentru relația contractuală intervenită între operator și persoana împuternicită sau între aceasta din urmă și cea de a doua persoană împuternicită, denumită pentru claritate și „subîmputernicit”), concluzionând asupra criteriilor relevante pentru definirea și stabilirea rolului fiecărui subiect de drept, precum și a barierelor care se nasc în relația dintre aceștia cu persoana vizată însăși în cazul

---

¹⁴ Articolul 52: „Întinderea și interpretarea drepturilor și principiilor. (1) Orice restrângere a exercițiului drepturilor și libertăților recunoscute prin prezenta cartă trebuie să fie prevăzută de lege și să respecte substanța acestor drepturi și libertăți. Prin respectarea principiului proporționalității, pot fi impuse restrângeri numai în cazul în care acestea sunt necesare și numai dacă răspund efectiv obiectivelor de interes general recunoscute de Uniune sau necesității protejării drepturilor și libertăților celorlalți.”

unei calificări eronate (de exemplu, în cazul în care subiectul de drept, ce prelucrează datele în numele altei persoane – operator, primește în mod eronat calificarea de operator, fiind în cele din urmă în imposibilitate de a da curs cererilor prin care persoana vizată își exercită drepturile consacrate de articolele 15-22 din RGPD).

A doua parte a lucrării, denumită *Principiul responsabilității și contractele în materia protecției datelor cu caracter personal*, cuprinde cinci capitole, fiind analizată dimensiunea și conținutul principiului responsabilității precum și tipurile de contracte ce pot fi încheiate în materia protecției datelor cu caracter personal, inclusiv a clauzelor contractuale standard aprobate prin deciziile Comisiei Europene nr. 2001/497/CE¹⁵, nr. 2004/915/CE¹⁶ și nr. 2010/87/UE¹⁷, dar și a regulilor corporatiste obligatorii prevăzute de regulament printre instrumentele juridice în baza cărora pot interveni transferuri de date către state terțe ori către organizații internaționale, asigurându-se prin instituția juridică a stipulației pentru altul (clauzelor în beneficiul terțului) dreptul la despăgubire al persoanei vizate pentru prejudiciul suferit de aceasta prin fapta ilicită a importatorului de date. În primul capitol al acestei părți, s-a analizat conținutul principiului responsabilității statuat în articolul 5 alineat (2) coroborat cu articolul 24 din RGPD, prin referire la cele șase principii reglementate de alineatul (1) al articolului 5 din RGPD (principiul „legalității, echității și transparenței”, principiul „limitări legate de scop”, principiul „reducerii la minimum a datelor”, principiul „exactității”, principiul „limitării legate de stocare”, principiul „integrității și confidențialității”) și la drepturile persoanei vizate, precum și la obligațiile legale ce revin operatorilor și persoanelor împuternicite, statuându-se în sarcina operatorului de date obligația demonstrării implementării tuturor măsurilor ce garantează respectarea regimului juridic al protecției datelor cu caracter personal construit în jurul celor șase principii dezvoltate prin normele speciale ale regulamentului (privind temeiurile juridice, drepturile persoanei vizate, evaluările de risc etc.).

---

¹⁵ Setul I de clauze contractuale standard („CCS”) adoptat prin Decizia 2001/497/CE a Comisiei Europene din 15 iunie 2001 „privind clauzele contractuale standard pentru transferul de date cu caracter personal către țările terțe în temeiul Directivei 95/46/CE”. Decizia a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 181/19 din data 04.07.2001. Acest set de CCS se poate încheia între exporatorul-operator și importatorul-operator.

¹⁶ Setul II de CCS actualizează setul I de CCS, fiind adoptat prin Decizia 2004/915/CE a Comisiei Europene din 27 decembrie 2004 „de modificare a Deciziei 2001/497/CE privind introducerea unui set alternativ de clauze contractuale standard pentru transferul de date cu caracter personal către țări terțe”. Decizia a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 385/74 din data 29.12.2004

¹⁷ Decizia 2010/87/UE a Comisiei Europene din 5 februarie 2010 „privind clauzele contractuale tip pentru transferul de date cu caracter personal către persoanele împuternicite de către operator stabilite în țări terțe în temeiul Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului” a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 39/5 din 12.02.2010.

Capitolele următoare analizează tipurile de contract ce se încheie în materia protecției datelor cu caracter personal, precum și obligațiile fiecărei părți contractuale, delimitându-se, totodată, și operațiunea de prelucrare a datelor cu caracter personal realizată de operator în baza unui contract încheiat cu persoana vizată (articolul 6 alineat (1) litera (b) din RGPD), precum și situația clauzelor stipulate în beneficiul persoanei vizate (în calitate de terț) în cadrul clauzelor contractuale standard sau al regulilor corporatiste obligatorii. În finalul acestor capitole, pe baza conținutului contractelor, dar și al principiului responsabilității, au fost identificate și delimitate cazurile în care intervin răspunderea civilă delictuală, respectiv răspunderea civilă contractuală a părților, fiind subliniat faptul că în situația temeiului juridic reglementat de articolul 6 alineat (1) litera (b) din RGPD ne vom afla pe temeiul răspunderii civile delictuale, cu excepția situației în care contractul dintre operator și persoana vizată ar stabili, prin contractul încheiat cu persoana vizată, obligații contractuale suplimentare ce conțin prestații cu privire la modalitatea de prelucrare a datelor cu caracter personal, respectiv a exercitării drepturilor privind protecția datelor de către persoana vizată peste nivelul stipulat de regulament. În finalul acestei părți, a fost analizată jurisprudența recentă în legătură cu unul dintre instrumentele juridice ale unui transfer de date cu caracter personal, respectiv confirmarea unui nivel de protecție a datelor în statul terț prin decizie a Comisiei Europene¹⁸, referindu-ne la invalidarea, la data de 16 iulie 2020, de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene¹⁹ a Deciziei Comisiei Europene nr. 2016/1250 „privind Scutul de confidențialitate UE-SUA”²⁰, cu consecințe directe asupra transferurilor de date către SUA, operatorii de date cu sediul pe teritoriul statelor membre Uniunii ce transferă astfel date în SUA având obligația de a asigura existența unui alt instrument juridic prin care să garanteze la un nivel adecvat protecția și securitatea datelor (cum ar fi încheierea clauzelor contractuale standard sau aprobarea unor reguli corporatiste obligatorii pentru transferurile de date intragrup)²¹.

În partea a treia a tezei denumită *Răspunderea civilă contractuală a operatorului de date și a persoanei împuternicite*, ce cuprinde un număr de opt capitole, au fost analizate fundamentul răspunderii civile în lumina reglementărilor noi aduse de Regulamentul General privind protecția

---

¹⁸ Articolul 45 al RGPD stabilește în alineatul (1) faptul ca un transfer „de date cu caracter personal către o țară terță sau o organizație internațională se poate realiza atunci când Comisia a decis că țara terță, un teritoriu ori unul sau mai multe sectoare specificate din acea țară terță sau organizația internațională în cauză asigură un nivel de protecție adecvat.” Teza următoare a acestui alineat stipulează faptul că „Transferurile realizate în aceste condiții nu necesită autorizări speciale”.

¹⁹ CJUE, Hotărârea din 16.07.2020, Cauza C 311/2018, Data Protection Commissioner vs. Facebook Ireland și Maximillian Schrems.

²⁰ Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1250 a Comisiei din 12 iulie 2016 în temeiul Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind caracterul adecvat al protecției oferite de Scutul de confidențialitate UE-SUA publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 207/1 din 01.08.2016.

²¹ Articolele 46, 47 și 49 din RGPD.

datelor, condițiile răspunderii civile contractuale, posibilitatea persoanei vizate de a opta între răspunderea civilă delictuală și răspunderea civilă contractuală luând în considerare prevederile articolului 1350 alineat (3) din Codul Civil Român²², răspunderea solidară a celor doi actori principali în materia de drept analizată, respectiv a operatorului și persoanei sale împuternicite, respectiv a subîmputerniciților săi, posibilitatea modificării răspunderii părților între acestea, precum și față de persoana vizată, utilitatea clauzelor penale din perspectiva obstacolelor de demonstrare a întinderii prejudiciului, mai cu seama al unui prejudiciu de natură nepatrimonială. Astfel, în cadrul capitolului privind fundamentul răspunderii civile în materia protecției datelor cu caracter personal, s-a arătat că, în contextul în care legiuitorul european stabilește, prin noul regulament, obligația operatorilor de date și a persoanelor împuternicite de a adopta măsuri de prevenire a incidentelor de securitate și de prevenire a încălcării drepturilor persoanei vizate adaptate nivelului de risc pe care îl implică operațiunile de prelucrare a datelor (articolul 25, articolul 32 și articolul 35 din RGPD), devine atractivă teoria riscului profit analizată, în special, în literatura juridică franceză²³, operatorii și persoanele lor împuternicite având calitatea de profesioniști (dat fiind că operațiunile realizate în scop personal, respectiv domestic nu sunt incluse în domeniul de aplicare material al regulamentului). Cu toate acestea, în cele din urmă, se concluzionează că ambele forme ale răspunderii civile rămân fundamentate pe ideea de culpă a operatorului sau, după caz, a persoanei împuternicite, legiuitorul european statuând în articolul 82 alineat (3) din RGPD faptul că „Operatorul sau persoana împuternicită de operator este exonerat(ă) de răspundere în temeiul alineatului (2) dacă dovedește că nu este răspunzător (răspunzătoare) în niciun fel pentru evenimentul care a cauzat prejudiciul”. De asemenea, și în cazul răspunderii civile contractuale în domeniul analizat se aplică prevederile articolului 1548 alineat (3) din Codul Civil, ce stabilesc o prezumție relativă de culpă a debitorului obligației contractuale neexecutate *lato sensu* prin „simplu fapt al neexecutării”. Totodată, în cadrul capitolului ce a tratat condițiile răspunderii civile contractuale a fost subliniată menținerea condițiilor consacrate de jurisprudența instanțelor naționale privind existența unei fapte ilicite, a unui prejudiciu, raportul de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu și vinovăția debitorului, ce comportă, totuși, anumite nuanțe determinate de obiectivul dreptului unional de a garanta într-un mod cât mai eficient drepturile subiective privind protecția datelor, făcându-se referire la cauzele de exonerare ce rup lanțul causal

---

²² Articolul 1350 alineat (3) din Codul Civil Român: „Dacă prin lege nu se prevede altfel, niciuna dintre părți nu poate înlătura aplicarea regulilor răspunderii contractuale pentru a opta în favoarea altor reguli care i-ar fi mai favorabile.”

²³ R. Saleilles, *Les accidents de travail et la responsabilité civile*, Paris, 1987 și L. Josserand, *De la responsabilité du fait des choses inanimées*, Paris, 1987, citat în F.I. Mangu, *Răspunderea civilă. Constantele răspunderii civile*, Editura Universul Juridic, București, 2014, pag. 75.

dintre fapta ilicită și prejudiciul suferit de creditorul obligației contractuale neexecutate, în special în condițiile în care victima este însăși persoana vizată, dată fiind diligența pe care operatorul de date sau persoana împuternicită are îndatorirea de a o manifesta, în legătură cu prevenirea riscurilor privind securitatea datelor persoanele, respectiv a asigurării și demonstrării luării tuturor măsurilor „corespunzătoare” sau „adecvate”, la nivel de *state of art* (termen folosit de legiuitorul european în varianta în limba engleză a Regulamentului General privind protecția datelor). Aceste aspecte devin și mai relevante în cazul transferurilor de date către state pentru care Comisia Europeană nu a stabilit un nivel adecvat de protecție a datelor, rămânând în sarcina operatorilor de date de a analiza riscul unui asemenea transfer și de a se asigura că implementează garanții și instrumente juridice corespunzătoare protecției datelor cu caracter personal și a drepturilor persoanei vizate²⁴.

De asemenea, deși operatorul de date are îndrituirea de a demonstra față de persoana vizată că a respectat principiile de legitimitate a operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, în situația unui prejudiciu invocat de persoana vizată, aceasta are în ambele forme ale răspunderii civile sarcina de a demonstra existența unui prejudiciu, prezentând caracterul de certitudine, previzibilitate, faptul că a fost cauzat în mod direct de fapta ilicită a operatorului sau/și persoanei împuternicite chemați să răspundă, fiind imputabil acestora. În cadrul tezei s-a concluzionat faptul că dovada prejudiciului revine celui ce îl invocă, deși există la nivelul altor state membre Uniunii (de exemplu Olanda sau Marea Britanie înainte de Brexit) cazuri în care instanța națională a admis despăgubirea pentru prejudiciul moral în cazul persoanelor vizate, deși acestea nu au demonstrat un prejudiciu cert, soluții susținute, așa cum s-a arătat în cadrul tezei, de pierderea controlului datelor cu caracter personal de către persoanele vizate, în absența unui temei juridic al operațiunilor de prelucrare realizate de către operatorii de date, respectiv al încălcării drepturilor persoanei vizate și ignorării depline a principiilor de legitimitate a operațiunilor de prelucrare a datelor.

În ceea ce privește posibilitatea de limitare a răspunderii civile, cu referire la clauzele contractuale standard sau la regulile corporatiste obligatorii ce stabilesc clauze în beneficiul persoanei vizate, această posibilitate nu există în opinia autorului nici în situația în care savârșirea faptei ilicite s-ar datora unei culpe ușoare a debitorului obligației contractuale neexecutate *lato sensu*. S-a avut în vedere faptul că exportatorul de date și importatorul de date nu au posibilitatea de derogare de la clauzele contractuale standard odată ce au decis utilizarea lor, iar în cazul regulilor corporatiste obligatorii acestea nu pot fi modificate în absența unei aprobări a acestora de

---

²⁴ A se vedea și declarația de presă a Comitetului European privind protecția datelor din data de 17.07.2020, urmare a deciziei Curții de Justiție a Uniunii Europene din 16 iulie 2020 de invalidare a Scutului de Confidențialitate UE-SUA, disponibilă la https://edps.europa.eu/press-publications/press-news/press-releases/2020/edps-statement-following-court-justice-ruling-case_en, ultima dată accesată la data de 05.08.2020.

către autoritatea națională de supraveghere competentă, care însă condiționează admiterea lor de existența dreptului la despăgubire statuat în patrimoniul persoanei vizate atât față de exportator cât și față de importatorul de date. De asemenea, o limitare a răspunderii civile contractuale cu impact asupra nivelului de protecție a datelor cu caracter personal nu este permisă de lege, o asemenea clauză fiind în opinia noastră în contradicție cu prevederile articolului 1355 din Codul Civil. Totodată, în cadrul cercetării s-a argumentat faptul că operatorul și persoana sa împuternicită, precum și operatorii asociați pot să stabilească prin clauze contractuale pe care le încheie obligații contractuale prin care să asigure garanții suplimentare pentru protecția și securitatea informațiilor ce conțin date cu caracter personal pe care le colectează și le prelucrează în continuare în cadrul activității lor profesionale.

În ceea ce privește răspunderea solidară a operatorilor sau/și a operatorului și a persoanei împuternicite, aceasta se regăsește și în materia protecției datelor cu caracter personal, nuanțe diferite fiind întâlnite în privința transferurilor internaționale de date în ceea ce privește posibilitatea reală a persoanei vizate de a atrage răspunderea civilă contractuală a importatorului de date, întemeiat pe clauzele stipulate în beneficiul său, legiuitorul european prevăzând însă garanția suplimentară a despăgubirii persoanei vizate direct de la exportatorul de date ce are sediul pe teritoriul statului membru Uniunii Europene, temeiul juridic al unei asemenea acțiuni în despăgubire rămânând însă în opinia autorului articolul 82 din Regulamentul General privind protecția datelor în coroborare cu articolul 1349 din Codul Civil. Într-un asemenea caz, operatorul-exportator păstrează dreptul de regres împotriva debitorului obligației contractuale neexecutate *lato sensu*, cu respectarea însă, în ceea ce privește situația clauzelor contractuale standard, a condițiilor de admisibilitate statuate în clauzele opționale de răspundere civilă, condiții analizate în teză (pentru situația preluării acestora în contractele astfel încheiate).

În finalul tezei, a fost dedicată o secțiune pentru prezentarea concluziilor cercetării și a propunerilor de *lege ferenda*. A fost subliniată, astfel, aplicabilitatea condițiilor răspunderii civile contractuale așa cum sunt acestea reglementate de noul Cod Civil și în domeniul protecției datelor cu caracter personal, ținându-se seamă, totodată, de exigențele statuate prin obiectivul Regulamentului General (UE) privind protecția datelor nr. 2016/679, mai ales cu privire la necesitatea stabilirii și determinării în concret a obligațiilor contractuale menite să asigure protecția datelor (cu referință asupra analizei faptei ilicite declanșatoare a răspunderii civile contractuale în temeiul articolului 1350 din Codul Civil), la aplicabilitatea condițiilor de exonerare de răspundere ce determina dovedirea cu dificultate a aplicării, de exemplu, a situațiilor de caz fortuit, respectiv de interpretare a gradului de vinovăție a debitorului obligației neexecutate *lato sensu* în contextul

principiului responsabilității, al calității sale, în general, de profesionist, precum și al obligației legale de evaluare a riscurilor, de implementare a unor măsuri tehnice și organizatorice adecvate și adaptate acestora, prin parcurgerea periodică a proceselor de testare și de modificare corespunzătoare a lor.

De asemenea, propunerile de *lege ferenda* vizează tranșarea conținutului clauzelor contractuale de protecția datelor (de exemplu, articolul 28 alineat (3) litera c) din RGPD), precum și a clauzelor contractuale standard ce pot fi încheiate între operatorii de date sau operatori și persoanele împuternicite de aceștia), respectiv pentru aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor legale privind răspunderea civilă a părților în această materie de drept, prin stabilirea dreptului de opțiune pentru persoana vizată în cazul clauzelor stabilite în beneficiul său, prin aplicarea dreptului comun în materia răspunderii civile în toate cauzele ce au ca obiect o cerere în despăgubire a prejudiciului suferit de persoana vizată prin încălcarea unei obligații contractuale ce reprezintă în egală măsură și o obligație legală statuată de dreptul intern sau dreptul unional, *lex contractus* fiind legea română.

Bibliografie selectivă

I. Literatură juridică

1. Autori români

1. Fl.A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei, Noul Cod Civil, Comentariu pe articole, Editura C.H. Beck, București, 2012.
2. C. Bârsan, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Comentariu pe articole. Editura C.H. Beck, București, 2010.
3. C. Bârsan, Drept civil. Drepturile reale principale în reglementarea noului Cod Civil, Editura Hamangiu, București, 2015
4. Gh. Beleiu, Drept civil român, Introducere în dreptul civil, Subiectele dreptului civil, Casa de Editură și Presă Șansa, București, 1992.
5. L.R. Boilă, Noul Cod Civil, Perspectivă privind răspunderea civilă delictuală, Editura C.H. Beck, București, 2012.
6. L.R. Boilă, Răspunderea civilă delictuală obiectivă, Editura C.H. Beck, București, 2014.
7. F.I. Mangu, Răspunderea civilă, constanțele răspunderii civile, Editura Universul Juridic, București, 2014.
8. M. Nicolae, Contribuții la studiul conflictului de legi în timp în materie civilă, Editura Universul Juridic, București, 2013.
9. M. Nicolae, Unificarea dreptului obligațiilor civile și comerciale, Editura Universul Juridic, București, 2015.
10. M. Nicolae (coord.), V. Bacu, G.A. Ilie, R. Rizoiu, Drept Civil, Persoanele, Editura Universul Juridic, București, 2016.
11. M. Petroiu, Dreptul de acces la informațiile de interes public, De la litera legii, la abuzul autorităților, Editura Hamangiu, București, 2014.
12. L. Pop, I.F. Popa, S.I. Vidu, Tratat elementar de drept civil, Obligațiile, Editura Universul Juridic, București, 2002.
13. C. L. Popescu, Protecția internațională a drepturilor omului, Editura C.H. Beck, București, 2006.
14. C. Stătescu, C. Bârsan, Drept civil, Teoria generală a obligațiilor, Editura Hamangiu, București, 2009.
15. V. Stoica, Drept civil, Drepturile reale principale, Editura Humanitas, București, 2006.

16. V. Stoica, Drept Civil. Drepturile reale principale, Editura C.H. Beck, București, 2009.
17. S. Șandru, Protecția datelor personale și viața privată, Editura Hamangiu, 2016.
18. G. Zamfir, Protecția datelor personale, Drepturile persoanei vizate, Editura C.H. Beck, București, 2015.
19. C.E. Zamșa, Efectele obligațiilor civile, Editura Hamangiu, București, 2013.

2. Autori străini

1. M. Berkowitz, J. Thompson, AI, Machine Learning and Big Data, Editura Global Legal Group, Croydon, 2019.
2. V. Colcelli, Joint Controller Agreement under GDPR.
3. K. Kokott, C. Sobotta, The distinction between privacy and data protection in the jurisprudence of the CJEU and the EctHR.
4. M.H. Randall, Commercial Speech under the European Convention on Human Rights: Subordinate or Equal, Human Rights Law Review, Volume 6, no.1, 2006, în Oxford Journals.
5. J.F. Renucci, Tratat de drept european al drepturilor omului, Editura Hamangiu, București, 2009.
6. F. Sudre, J.P. Marguenaud, J. Andriantsimbazovina, A. Gouttenoire, M. Levinet, Marile hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului, Editura Rosetti Internațional, București, 2011.
7. J. Stratford, Striking the Balance: Privacy v. Freedom of Expression under the European Convention on Human Rights, publicat în Developing Key Privacy Rights, Hart Publishing, Oxford, Portland și Oregon, 2002.

II. Articole, Ghiduri, Rapoarte și Studii

1. L.R. Boilă, Răspunderea civilă delictuală, Prejudiciul cauzat prin pierderea șansei de a obține un avantaj, în Dreptul nr.7/2010, Editura Uniunea Juriștilor din România, București.
2. M. Carmina, Aspecte privind repararea daunelor morale în jurisprudența instanțelor naționale și jurisprudența CEDO.
3. M. Maxim, Drepturile și Obligațiile părților în serviciile de cloud computing, publicat în cadrul Conferinței Internaționale „Perspective ale Dreptului Afacerilor în Mileniul al Treilea”, organizată de Academia de Științe Economice, Departamentul de Drept, noiembrie 2015.

4. M. Maxim, A. Bălănuță, Prelucrarea datelor personale în scopul evitării și gestionării situațiilor de conflict de interese, în Dreptul nr. 7/2019, Editura Uniunea Juriștilor din România, București.
5. M. Maxim, Processing personal data by cookies, în Revista de Științe Politice nr. 49/2016, Editura Universitaria, Craiova.
6. M. Maxim, Noutăți privind responsabilul cu protecția datelor în contextul Regulamentului General (UE) nr. 2016/679 privind protecția datelor, RRDP nr. 3/2017, Editura Universul Juridic, București.
7. M. Maxim, Compliance program for private companies, în R. A. Popa (coordonator), Integrity in public and private space, Editura C.H. Beck, București, 2017.
8. L. Pop, Tabloul general al răspunderii civile în textele noului Cod Civil, în R.R.D.P. nr. 1/2010, Editura Universul Juridic, București.
9. V. Stoica, Relația cauzală complexă ca element al răspunderii civile delictuale în procesul penal, în R.R.D. nr. 2/1984.
10. V. Stoica, Declarația unilaterală de rezoluțiune, în Dreptul nr. 8/2006.
11. V. Stoica, Clauza voluntară de inalienabilitate, în R.R.D.P nr.1/2013.
12. V. Stoica, Fundamentul rezoluțiunii și al rezilierii, în R.R.D.P. nr. 6/2013.
13. G. Zamfir, Operatorul de date cu caracter personal – titularul obligațiilor corelative dreptului la protecția datelor, în Curierul Judiciar nr. 4/2015.
14. OECD: Ghidul Organizației Economice de Dezvoltare și Cooperare privind protecția vieții private și a transferurilor internaționale de date.
15. Agenția Uniunii Europene privind Drepturile Fundamentale, Raport Anual 2014.
16. Agenția Uniunii Europene privind Drepturile Fundamentale, Raport Anual 2018.
17. Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, Raport Anual 2016.
18. Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, Raport Anual 2017.
19. Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, Raport Anual 2018.
20. European Union Agency for Fundamental Rights, Access to data protection remedies în EU Member States.
21. European Commision: Analysis and Impact Study on the implementation of directive EC 95/46 în Member States.

22. National Institute of Standard and Technology, Special Publication no. 800145, 2002.
23. C. Villani, For a Meaningful Artificial Intelligence, Raport 2018, prezentat Parlamentului Francez.

III. Avize și Recomandări:

1. Article 29 Data Protection Working Party, Recommendation no. 4/1999 on the inclusion of the fundamental right to data protection in the European catalogue of fundamental rights.
2. Article 29 Data Protection Working Party, Privacy on the Internet – An integrated EU Approach to Online Data Protection.
3. Article 29 Data Protection Working Party, Working Document: Transfers of personal data to third countries: Applying Article 26 (2) of the EU Data Protection Directive to Binding Corporate Rules for International Data Transfers (WP 74).
4. Article 29 Data Protection Working Party, Recommendation no. 1/2007 on Standard Application for Approval of Binding Corporate Rules for the Transfer of Personal (WP133).
5. Article 29 Data Protection Working Party, Working Document setting up a table with the elements and principles to be found in Binding Corporate Rules (WP 153).
6. Article 29 Data Protection Working Party, Opinion no. 3/2010 on the principle of accountability.
7. Article 29 Data Protection Working Party, EU – U.S. Privacy Shield – First Annual Joint Review (2017).
8. Comitetul European privind protecția datelor, Orientările nr. 2/2019 privind prelucrarea datelor cu caracter personal în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (b).
9. Comitetul European privind protecția datelor, Orientările privind dreptul de a fi uitat.
10. European Union Agency for Network and Information Security, Baseline Security Recommendations for IoT.
11. European Data Protection Board, Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679.
12. European Data Protection Board, Working Document Setting Forth a Co-Operation Procedure for the approval of “Binding Corporate Rules” for controllers and processors under the GDPR.
13. European Data Protection Board, Recommendation on the Standard Application for Approval of Controller Binding Corporate Rules for the Transfer of Personal Data,

14. European Data Protection Board, Recommendation on the Standard Application form for Approval of Processor Binding Corporate Rules for the Transfer of Personal Data.
15. Grupul de Lucru privind protecția datelor Articolul 29, Document de lucru de stabilire a unui tabel cu elementele și principiile care trebuie să facă parte din regulile corporatiste obligatorii (WP 256).
16. Grupul de Lucru privind protecția datelor Articolul 29, Document de lucru de stabilire a unui tabel cu elementele și principiile care trebuie să facă parte din regulile corporatiste obligatorii pentru persoanele împuternicite (WP 257).
17. Grupul de Lucru privind Protecția Datelor Articolul 29, Avizul nr. 5/2012 privind serviciile de cloud computing.
18. Grupul de Lucru privind Protecția Datelor Articolul 29, Avizul nr. 8/2012 privind reforma în materia protecției datelor cu caracter personal.
19. Grupul de Lucru privind Protecția Datelor Articolul 29, Avizul nr. 1/2016 privind scutul de protecție UE-S.U.A.
20. Grupul de Lucru Articolul 29 privind Protecția datelor, Orientări privind notificarea încălcării securității datelor cu caracter personal în temeiul Regulamentului 2016/679.
21. Grupul de Lucru Articolul 29 privind Protecția datelor, Orientări privind dreptul la portabilitatea datelor.
22. Grupul de Lucru Articolul 29 privind Protecția datelor, Orientări privind evaluarea impactului asupra protecției datelor (DPIA) și modul în care se determină dacă prelucrarea este susceptibilă să genereze un risc ridicat în sensul Regulamentului 2016/679.

IV. Jurisprudență

1. CtEDO, Hotărârea din 25.03.1983, Silver împotriva Marii Britanii, cererea 5947/1972 (și altele).
2. CtEDO, Hotărârea din 19.02.1998, Guerra și alții vs. Italia, cererea nr. 14967/89.
3. CtEDO, Hotărârea din 04.05.2000, cauza Rotaru vs. România, cerere nr. 28341/1995.
4. CtEDO, Hotărârea din 12.01.2016, cauza Bărbulescu vs. România, 61496/2008.
5. CJUE, Hotărârea din 29.06.2010 pronunțată în cauza C 28/09, Bavarian Lager Co. Ltd.
6. CJUE, Hotărârea din 13.05.2014 pronunțată în cauza C 131/12, Google Spain SL vs. Mario Costeja González.
7. CJUE, Hotărârea din 08.04.2015, în cauzele unite C-293/12 și C-594/12, Digital Rights Ireland și Seitlinger și alții.

8. CJUE, Hotărârea din 06.10.2015, cauza C 362/2014, Maximillian Schrems/ Digital Rights Ireland.
9. CJUE, Hotărârea din 16.07.2020, Cauza C 311/2018, Data Protection Commissioner vs. Facebook Ireland și Maximillian Schrems.
10. Curtea de Apel București, Secția a IV-a Civilă, Decizia nr. 649A din 24.06.2011.
11. Curtea de Apel București – Secția a VIII, Decizia Civilă nr. 1403 din 23.03.2018.
12. ÎCCJ, Secția a II-a Civilă, Decizia nr. 4708 din 21.06.2012.
13. ÎCCJ, Secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 37 din 07.12.2015.
14. Judecătoria Sectorului 1 București, Sentința civilă nr. 7574 din 16.03.2009.
15. Instanță olandeză din Amsterdam, Hotărârea din 02.09.2019, cauza nr. 7560515 CV EXPL.
16. Instanța olandeză din Rechtbank Noord, Hotărârea din 15.01.2020, cauza C/18/189406/HA ZA 19-6.
17. Instanța olandeză din Rechtbank Overijssel, Hotărârea din 28.05.2019, cauza nr. AWB 18/2047.
18. England and Wales Court of Appeal, Hotărârea din 02.10.2019, cauza nr. HQ17M01913, Lloyd v Google.

V. Legislație națională

1. Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, în contextul reglementărilor existente privind dreptul la viață privată în Constituția României.
2. Legea nr 682/2001 privind ratificarea Convenției pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, adoptată la Strasbourg la 28 ianuarie 1981.
3. Legea nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice.
4. Legea nr. 102/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal.
5. Legea nr 287/2009 privind Codul Civil.
6. Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil.
7. Legea nr. 129/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 102/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, precum și pentru abrogarea Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.

8. Legea nr. 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor).

VI. Legislație națională a statelor membre UE și Orientări ale autorităților de supraveghere

1. Agencia Espanola Proteccion Datos (AEPD) - RGPD compliance of processings that embed Artificial Intelligence An introduction.
2. Comission Nationale Informatique & Libertes (CNIL) - Privacy Impact Assessment (PIA) 1: methodology.
3. Codul Civil al Olandei.
4. Data Protection Act 2018 – Irlanda .
5. Legea austriacă, Actul federal privind protecția datelor (BGS 2000).
6. Legea belgiana, Act on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data din 2018.
7. Legea daneză privind protecția datelor nr. 502 din 2018, (databeskyttelsesloven).
8. Legea engleză, Data Protection Act 1998.
9. Legea franceza, LOI relative à la protection des données personnelles din 2018.
10. Legea federală germană privind protecția datelor: Bundesdatenschutzgesetz din 1990, amendată prin Legea din 14 September, 1994 (BGBl. I S. 2325).
11. Legea italiana, Codice in materia di protezione dei dati personali, modificat în 2018.
12. Legea norvegiană privind protecția datelor din 2018 (The Act on the Processing of Personal Data).
13. Legea spaniolă, Ley Orgánica de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales din 2018.

VII. Legislație: Dreptul internațional și dreptul Uniunii

1. Convenția privind Protecția Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului adoptată în 1950 de Consiliul European.
2. Convenția pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, adoptată la Strasbourg la data de 28 ianuarie 1981, modernizată în mai 2018 prin Protocolul adoptat de Comitetului de Miniștri al Consiliului European.

3. Declarația Universală a Drepturilor Omului adoptată în 1948 de Adunarea Generală a O.N.U.
4. Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene.
5. Tratatul privind Uniunea Europeană.
6. Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatul privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene.
7. Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.
8. Decizia 2000/520/CE a Comisiei din 26 iulie 2000 în temeiul Directivei 95/46 privind caracterul adecvat al protecției oferite de principiile „sferei de siguranță” privind protecția vieții.
9. Decizia Comisiei nr. 2001/497/CE din 15.06.2001 privind clauzele contractuale standard pentru transferul de date cu caracter personal către țările terțe în temeiul Directivei 95/46/CE.
10. Decizia Comisiei nr. 2004/915/CE din 27.12.2004 de modificare a Deciziei 2001/497/CE privind introducerea unui set alternativ de clauze contractuale standard pentru transferul de date cu caracter personal către țări terțe.
11. Decizia Comisiei nr. 2010/87/CE din 05.02.2010 privind clauzele contractuale tip pentru transferul de date cu caracter personal către persoanele împuternicite de către operator stabilite în țări terțe în temeiul Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului, amendată prin Decizia Comisiei nr. 2004/915/CE.
12. Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1250 a Comisiei din 12 iulie 2016 în temeiul Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind caracterul adecvat al protecției oferite de Scutul de confidențialitate UE-SUA.
13. Directiva 1995/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date.
14. Regulamentul (UE) nr. 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE.

VIII. Adrese Internet

1. <https://www.aepd.es>
2. <https://www.bsi.bund.de>
3. <https://www.cnil.fr>
4. <http://csrc.nist.gov>
5. <http://curia.europa.eu>

6. <http://www.dataprotection.ro>
7. <https://www.echr.coe.int>
8. <https://edpb.europa.eu>
9. <https://eur-lex.europa.eu>
10. <http://ec.europa.eu>
11. <https://www.europarl.europa.eu>
12. <http://fra.europa.eu>
13. <http://germanlawarchive.iuscomp.org>
14. <http://hudoc.echr.coe.int>
15. <https://ico.org.uk>
16. <http://www.irishstatutebook.ie>
17. <https://www.legifrance.gouv.fr>
18. <http://www.oecd.org>